

*jairo labrador
albert lizárraga
mónica lou
vanessa weber*

in·corpore'07
www.ub.edu/confluencies

In·corpore'07 es fruto del proceso de trabajo de los alumnos del curso de libre elección "confluencias: modelado y fotografía" del Departamento de Escultura de la Facultad de Bellas Artes de Barcelona.

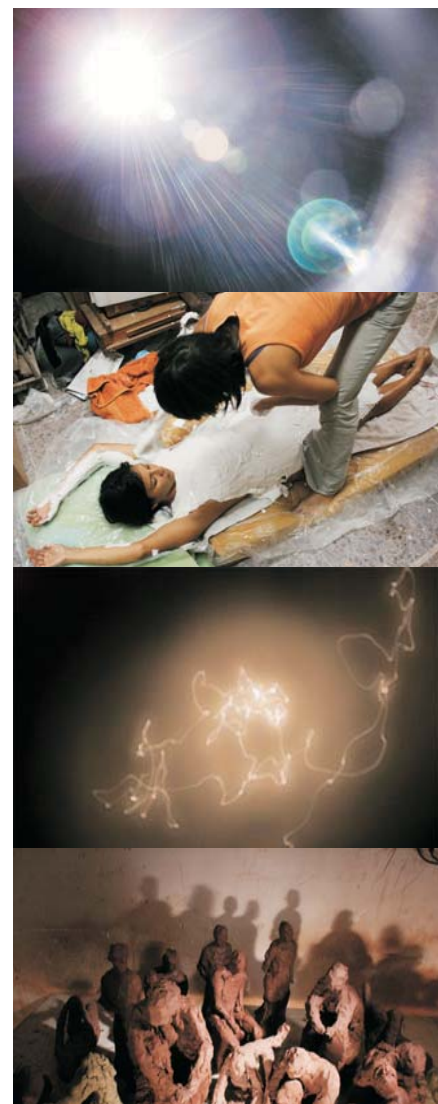
"**Confluencias: modelado y fotografía**" es una experiencia innovadora en el ámbito docente, pensada como laboratorio en donde alumnos y profesores comparten experiencias artísticas, reunidos desde una doble apertura: hacia la luz – mediante la fotografía – y hacia la materia – desde el modelado –, condensándose bajo el interrogante de cómo la forma se hace presente.

Se trata de la segunda edición de este proyecto en el que un grupo reducido de estudiantes de último curso de carrera comparten inquietudes y experiencias en torno a sus diversos planteamientos creativos.

Esta edición recoge el resultado de las indagaciones realizadas por Jairo Labrador, Albert Lizárraga, Mónica Lou y Vanessa Weber. De esta manera encontramos una exposición con cuatro propuestas individuales unidas por una búsqueda común: la corporeidad de la imagen o, dicho de otra manera, una iniciativa que camina hacia el encuentro esencial de cómo la imagen toma cuerpo.

In·corpore'07 es, por tanto, el resultado plástico de una reflexión en torno del fenómeno creativo, con el cuerpo como eje central y la luz y la materia como las sustancias a partir de las cuales esta creación se corporifica.

De aquí también la esencia de **In·corpore'07** como síntesis del proceso de creación, de formalización, de toma de cuerpo de la forma. Siendo además el cuerpo – el cuerpo propio o

el cuerpo ajeno, representado – nuestra forma, la forma con la que nos interrelacionamos y desde la que abarcamos el mundo de las formas de nuestro entorno.

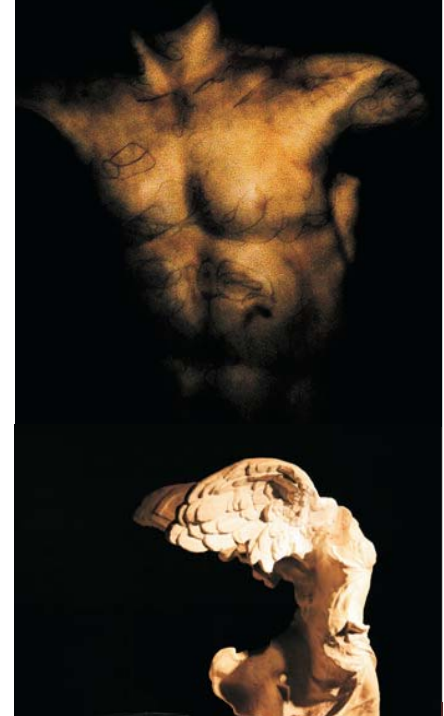
Esto significa que, en el proceso poético que se ha desarrollado para llegar a las obras que ahora se presentan, se han procurado eliminar elementos superfluos de artificiosidad, de carga, de exceso – en ocasiones tan bien valorados por el “show bussines” del arte – para dejar paso al encuentro más elemental del contacto entre el sujeto y la materia que se ha hecho forma.

El uso de los medios trata de ser riguroso y contenido, buscando un modelo en donde la apertura a las nuevas tecnologías y a actitudes contemporáneas no esté reñido con el interés por la actitud primigenia – antropológica – del ser humano que toma contacto directo con la materia. Un íntimo cuerpo a cuerpo, una relación especular entre creador y materia siendo consciente de que, en esencia, son una misma realidad.

In·corporar no es necesariamente sinónimo de acumular, sino, al contrario, puede ser el proceso por el cual desvelamos el cuerpo, alumbrando la forma original que todo cuerpo contiene.

En el transcurso de elaboración de las propuestas que se muestran en **In·corpore'07**, se ha construido una cámara oscura de 8m3, como espacio de experimentación que nos ha posibilitado compartir las sensaciones y la emoción que supone participar del nacimiento de la imagen creada por la luz desde el interior mismo de la cámara.

La cámara oscura ha sido un espacio físico, concreto, desde donde aprehender de un modo muy particular dicha creación, actuando a su vez como un espacio de percepción – de una

nueva manera de percepción – de la realidad, del cuerpo y, por tanto, también de nuestro propio cuerpo.

La cámara oscura nos ha permitido tomar conciencia de este elemento primigenio, la luz, en el acto original de la formación de la imagen, en su actuación sobre la materia, en su comportamiento directo y en su formalización al ser fijada sobre un soporte más o menos sensible.

Para ello, se han realizado distintas experiencias mediante las cuales percibir y aperebirse de esta íntima relación entre la luz y la materia, entre la forma y el espíritu que las gesta: la imagen como un desprendimiento directo y tangible de la realidad. Un contacto carnal, material, con la sutil fisicidad de la imagen.

De todo ello dan cuenta las obras que aquí se presentan y también otras intervenciones a las que se puede acceder en las siguientes direcciones:

www.ub.edu/confluencies

www.cameraobscura-1.blogspot.com

ramon casanova y jorge egea
profesores del departamento de escultura
facultad de bellas artes de barcelona

fenomenologia de cos a pensa

Els filòsofs presocràtics dansaven tot filosofant i filosofaven bo i dansant. Això vol dir que les ballarugues els engrescaven a pensar, a interrogar-se sobre l'ésser i el no-ésser, i que el pensar els estimulava a ballar. De fet, dansar i pensar hi eren una mateixa cosa. I no ballaven pas per complaure el públic, si és que n'hi havia, car en solitari també dansaven a fi de rumiar.

I en ballar, cantaven. Llurs pensaments neixien i es desenvolpaven en forma de poemes cantats amb mètrica accentual, o sigui, amb ritme, accentuació i melodia d'exàmetres o d'altres metres, o del tot lliurement, sense clàusules ni peus ni estrofes, i sempre, però, de manera indissociable de la dansa, del moviment del cos.

Per tant, ens podem afigurar, posem per cas, Zenó d'Elea, Jenòfanes o Melissos de Samos bo i refilant versos com "l'ésser no és / i el no-ésser és" i giravoltant o fent saltironets amb un compàs o sistema variable, no pas tancat, de passos de dansa.

Tot al contrari, doncs, del pensador plasmat com a absolutament estàtic, concentrat solipsistament en si mateix, representat talment, per exemple per Rodin, segons el nostre imaginari modern, premodern i postmodern, que és del tot socràtic.

En efecte, com a pensaires, som tant antipresocràtics, tant antidansa i anticancó filosòfics, que fins i tot trobem ridícul que un savi com Parmènides ballés i cantés dionisiàcament el seu famós poema ontològic en recitals de filosofia per les ciutats de Grècia; o que Empèdocles, endut per les ballarugues i el pensament, en voler superar la contradicció entre racionalitat i irracionalitat, s'estimbés pel cràter de l'Etna, en un suïcidi o accident que és altament alligador, si més no per la seva radicalitat.

I no feien pas espectacle, no, en absolut. Aquells pensadors cogitaven en públic per escalfar el cap de la gent, que, esperonada pels poemes filosòfics, per llur dansa i llurs cantarelles, intervenia en les il·lacions mentals i corporals dels filòsofs, de manera que aquestes no es concretaven mai monolíticament, ja que, com el riu d'Heràclit, s'anaven modificant contínuament, de recital en recital, i tot gràcies a la participació de la concurrència. I pensar no equivalia a raonar ni a definir, era tota una altra cosa.

Així, en una d'aquelles diguem-ne orgies metafísiques, els versos del filòsof, que, potser entre contorsions recargolades, feien "l'ésser / en no ser l'ésser / ensems és el no-ésser / que no pot pas ser l'ésser", provocaven que un dels assistents, amb passos que s'anaven negant a si mateixos, es posés a ballar cadenciosament tot exclamant "ergo / l'ésser és el no-ésser / i / en conseqüència / és en no ser".

I tanmateix no tot hi era frenesia o excitació extrema. Hi havia estones en què la dansa era pausada, somorta, gairebé imperceptible; i les especulacions hi anaven sorgint a poc a poc, meditadament, entre gestualitzacions gairebé quietes, o semblants a les més corrents, quotidianes, vulgars. Perquè els gests més anodins també són dansa.

Que lluny que ens ha quedat tot allò! Ja gairebé ni ho podem arribar a entendre. O sí, per ventura ens en podem fer vagament una idea en veure dansar segons qui, o en observar com algú es belluga no gens espectacularment. La dansa era pensament i aquest era dansa, inseparablement. I, en part, encara ho és, i ho serà.

Sòcrates, el Definidor, a l'àgora, no hi va ballar mai. I Plató i Aristòtil ja ni esmenten la dansa filosòfica, ontològica, que s'interrogava sobre l'ésser metafísicament, és a dir, que s'interpel·lava més enllà de la física, de la dansa, i que això no obstant ho feia arran d'aquesta, conjuminada amb el cant.

Quanta veritat hi ha en el retret de traïció envers la unió de mite i raó que Nietzsche fa a Sòcrates! "Així parlava Zaratrusta" equival a "així dansava Zaratrusta".

Separar el cos i les seves manifestacions -que tothora són dansa- del pensament és una aberració que ja hem pagat i paguem, i pagarem si no fem un retorn a la indivisió de cos i pensa en l'individu. La pensa té cos, i el cos no para de dansar i té pensa, i, sense tenir en compte el ball del cos, la pensa es panseix, goteja esquistada, sense vitalitat. I la mort, però, és la pensa arribada a l'extrem més esplendorós de si mateixa.

I no oblidéssim pas que Pítaca de Licòpolis, considerada per molts la primera dona filòsofa, dansava ontològicament, i que per això, acusada de lascivia, va ser literalment dilapidada per una multitud de socràtics empeltats de cristianisme ultraplatoànic i agullonats per un bisbe fonamentalista, el segle II, a Dalmàcia.

I és que, de la fi de la filosofia presocràtica ençà, el cos ha anat essent abocat més i més al seu anhilament com a generador de pensament orientat al no ésser que és i no és l'ésser per tal com no hi ha un ésser que sigui el sol ésser que és el seu ésser en el seu ésser, la qual cosa impediria a aquest ésser, hipotèticament únic, de dansar i, per consegüent, de pensar com cal, no gens sòlidament, sinó líquidament, amb el cos i metafísicament, més enllà i més ençà de la raó.

carles hac mor
escriptor

